

gik det saa vidt, at der derefter ikke var Spørgsmaal om en saadan Indskrænkning med Hensyn til Thende. Men selv gaaer jeg endnu videre. Jeg vil ikke misbruge det Ord Aristokrati, som er misbrugt saameget; men jeg skal dog her anmærke, at man ogsaa har brugt det om selve vor Valglov, naar man nemlig har sagt, at den constituerer et Højonsaristokrati, og i kirkelig Henseende seer jeg ikke rettere, end at det virkelig vilde være en Misforstaaelse, naar man i den nu omtalte Retning begrænsede Valget, saaledes som skeet er i Lovforslaget. Jeg veed, at Apostlen siger, at Qvinder ikke skulle være Lærere i Kirken, de skulle ikke, saaledes som de stundom gjøre i Amerika, prædike, men et heelt Andet er det dog, om de komme med ved en saadan, for ikke at tale om de prophetiske Gaver, som i Apostlernes Gjærninger tillægges dem. I christelig Forstand er Qvinden jævnbaaren med Manden, og hvor forskjelligt er ikke det Publikum, for hvilket vi, der ere bleve valgte til denne Forsamling, have talt, fra den Menighed, for hvilken denne Prøveprædiken skal holdes; det kan jo meget let være Tilfældet, at det mange Steder netop er Qvinderne, som komme hen for at høre disse Prædikener, at der ikke er noget stort Antal mandlige Tilhørere, og naar man i vore Dage saa ofte har priist den religiøse Virksomhed, der f. Ex. er udviist i den protestantiske Verden af qvindelige Missionsforeninger, saa indseer jeg aldeles ikke, hvorfor man nu her vil forbyde enhver tilsvarende Medvirksomhed, jeg indseer ikke, hvorfor man her viger tilbage, hvorledes man vil forklare, hvad der skal være til Ginder for, hvis man, vel at mærke, overhovedet vilde gaae ind paa Forslaget — i dette Forhold ogsaa at anerkjende et qvindeligt Valgsamfund. Jeg vil ogsaa erindre om, at vi jo her i Danmark tidligere endog have været meget videregaaende; Qvinder have jo allerede her spillet en Rolle i den her omtalte Retning, nemlig dengang da Patronatretten bestod, Patronesser have ligesaa godt indstillet Præster til Kald som Patroner. Det er altsaa, som sagt, forekommet mig forunderligt, at man, naar man overhovedet vilde gaae ind paa at constituere et saadant Valgcorps, da har troet at burde

gjøre det paa den politiske Maade, som foreslaaet er.

Endnu skal jeg kun tilføie, at det forekommer mig, at man i hele dette Lovforslag nødvendigvis savner en Bestemmelse om, hvorledes det skal gaae med Præsternes Afftedigelse. Vi have i sin Tid havt en Marineminister, der udtalte det som sin Mening, at Formaalet for Officerernes Stilling skulde være deres Villieløshed; jeg troer nu ikke, det er rigtigt, jeg troer, at et nært Broderfolk afgiver det Vidnesbyrd, at man kan være en i Krige seirende Nation, uden at dette Princip følges, men der kan da ialtsald ikke være Tale om, at Præsterne skulle udmærke sig ved en saadan Villieløshed, og dog forekommer det mig, at dette kunde blive Tilfældet, naar Præsterne, om jeg saa maa sige, komme i en dobbelt Ald, naar paa den ene Tillægsloftet i Slutningen af Grundlovens § 22 endnu ei er bleven indfriet, og paa den anden Side Menighederne skulde have dette nye Valg. Derfor seer man ogsaa, at i det Forslag til en Kirkeforsatning, der blev udarbejdet af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), med hvem jeg er enig i ikke at gaae ind paa dette foreliggende Lovforslag, har han optaget en § 30, hvori det hedder, at ingen Præst kan afftediges uden ved Dom. Idet jeg slutter, skal jeg overhovedet bemærke, at naar man overhoved vil gaae ind paa en Deelagtighed for Menighederne ved Valget af deres Præster, forekommer det mig rimeligere, at man følger den Fremgangsmaade, som er foreslaaet i det omtalte Udkast til en Kirkeforsatning, hvis § 29 gaaer ud paa, at Menighedsraadene skulle kunne meddele deres Betænkning om, hvilke af Ansøgerne der, saavel i Betragtning af deres tidligere Virksomhed som af de i Menigheden stedfindende Forhold, fortjene at komme i fortrinlig Betragtning ved Embedets Besættelse, hvorimod der ikke er Tale om saadanne Valgprædikener som dem, mod hvilke jeg til det ærede Things Overveieelse har tilladt mig at fremsøre disse Bemærkninger.

Grundtvig: Det er ikke min Hensigt at inoedegaae de forskjellige Grunde, der a den ærede foregaaende Taler ere anførte mod de